

Í DAG

Ein óhugnaligur veruleiki

Tí fara tær av landinum

Í 14. sept. frá 7. okt stóð grein, har tað var sagt, at triðja hvørt konu fólk fer av landinum, áðrenn tað hevur fylt 20 ár. At so hevur verið hesi seinastu árin, munnu tey flestu hava havt varhugan av; men at tað var so illa státt, hevur heldur fært grundað.

Tá eg fari at siga hugsan mína um hetta mátt, so skal tað ikki skjilast sum eitt aftursvar til greinina í 14. sept., men heldur eitt uppi-skyv.

At henda fólkaflyting er álvar-som kann eingin nokta fyri, og fer hon at kennast landi okkara nógv so meín, um ikki okkurt verður gjørt til tess at beta um hesi viðurskipti.

Tað verður sagt, at mammurnar í føroysku framtíðarheiminum á henda hátt svikja okkara land. Eg vil halda, at henda uppfatan er skeiv. Heldur man tað vera so, at tað er land okkara, sum hevur svikið tær ungu kvinnurnar.

Tá eg haldi meg kunna siga so, er tað beint at spyrja, hvi eg sigi hetta.

Í fyrsta lagi kunnu vit øll vera samd um, at tíðin hevur broytt seg nógv.

Kvinnan hevur ikki somu stóðu í samfelagnum í dag, sum hon hevði áður, tá ter tilkomnu kvinnurnar einki annað arbeiðið kundu vanta sær uttan tenastuarbeiðið á onkrum bóndagði. Ikki nevni eg hetta fyri at lasta slíkt arbeiði; tí mangt kundt lerast av tí.

Her á landi er farin fram ein mikil vøkstur í nógvum forom. Vit strevast við at bygja land okkara upp við nútíðarhóskandi amboðum til tess at geva øllum arbeiðandi stættum betri kor, og samanlagt kann sigast, at vit eru komnir langt áleiðs, hóast málið er fjært enn.

Hvussu ber tað so til, at tær ungu kvinnurnar leita aðrar staðir? Ja, eg haldi tað ikki vera ringt at gíta. Ter leita burtur at starvast ella vinna sær umleika har, sum korini, tað eru lónar, og arbeiðs-viðurskiptini eru nógv betur, enn tey eru her heima hjá okkum.

Sprútt tá eina unga kvinnu, hvat hon fær í lón, so er svarið í flestu forom frá 250—500 kr. um mánaðan; men heldur hon fram: »Eg fari niður skíótt, tí hetta tími eg ikki at fáast við.»

Onkur vil halda, at um vit finga meira av idnaði, so høvdu genturnar stóðast betur her heima, tí tær kundu arbeitt har. Eg haldi ikki, at hetta hevði loyst spurningin, tí tað er ikki fyrst og fremst arbeiðsloysi, ið rekur ungu kvinnurnar av landinum. Og meginparturin av gentu-num fara als ikki niður at starvast í danska idnaðinum.

Nú veit eg væl, at einstakir stovn-ar geva starvskvinnum sínum tað,

vit kalla góða lón, og er hetta bert gleðiligt.

Fyri at fara aftur til tað vanliga, so eru helst tey flestu innast inni samd um, at ein lón, sum er frá 250—500 kr. um mánaðan, er ein spottlón í dag. Vit kunnu bert hugsa um, hvussu nógv man leyva av hjá eini kvinnu, sum fær 400 kr. um mánaðan, og tað eru mangar, ið fáa minni, og tað er beinanvegin vera sagt, at ein slík lón er beinleiðis demoraliserandi.

Av hesum 400 kr. fara í minsta lagi 300 kr. burtur av til vistarhald. Eftir eru so 100 kr. til klæði, sjúkra kassa, skatt o. a.

Tey, sum hava ábyrgdina av eini slíkari lón, áttu at sloppið at fingið hana sjálvi eina tíð, so at tey kundu samført seg um, hvussu langt, hon rakk.

Tær ungu genturnar kunnu fara í fiskin vil onkur halda, gaman, i; men har er heldur ikki betur skil.

Konufólkini fáa um helvtina minni lón har enn menn fyri sama arbeiði við einstøkum undantøki, og mangan eru konufólk nógv kvikari til hetta arbeiði t. d. fiskaturling.

Tað verður sagt, at ein orsøkin til hesa miklu útflyting er, at tað er so lagaligt hjá gentum at sleppa niður á háskúlar o. a. av tí stóra studni, sum staturin gevur. Eg haldi tað ikki vera annað enn náttúrligt, at genturnar nýta sær sendir, sum ter lunnu fáa, og um vit ikki kunnu geva teimum nakað annað líka gott ella betri í staðin, so hava vit ikki annað uppiborið enn tað, ið hendir.

»Skúlin hevur ikki verið førur fyri at geva okkara unga fólk hug-sjónið og ideal, sum kunnu framala

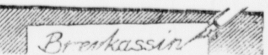

LENGEDE-MENNINIR

Teir innistongdu námsarbeið-ararnir, sum áður vóru allra bestu vinnmenn, tala ikki við hvønn annan.

Fyri 11 mánaðum síðan vistu teir innistongdu námsarbeiðararnir í Lengede ikki, hvat gott, teir skuldu gera fyri hvønn annan. Í drúga tíð sótu teir innistongdir, nervarnar vóru um at bresta; men teir ugðuðu hvønn annan; teir hildu á í myndini og komu upp í øllum góðum. Nú er vinskapurin farin. Snásinni og mis-unnisli hava gjørt teir nærur til figgindar. Teir heilsa ikki umhvón ann, tá teir hittast á arbeiðs-plássinum.

Orsøkin var tann, at tá ið teir vóru bjargaðir, finga teir mong tilboð um at koma burtur at hvíla seg. Nakrir av teimum valdu at fara, meðan aðrir heldur vildu verða heima hjá familjuni. Hetta vóru hinir misnøgdir við, og tá teir, ið fóru, komu heim aftur og finga at vita, at hinir, ið heima vóru, høvdu fingið útgeldið líka nógv í peningi, sum upphald teirra hevði kostað, meintu teir seg hava krav uppá ið hvussu er ein part av teirra peningi. Her byrjaði misnøgdir — og nú eru teir figgindar!

Brækassinn

Ófta verður talað um alm'na-lónir, í hesum ferli hugsi eg um lónir loftingsmanna. Kann b av

offurvilja fyri fosturlandinum, e verður sagt.

Um tað er so veit eg ikki; men lat okkum kanna eftir, hvussu slík uppvenjing hevur virkað, har hon hevur verið rikin út í odd og egg.

Hitt mest klassiska dømið er Grikkaland. Hvar tjóð hevur so hog ideal at byggja á, sum júst hetta land. Kortini hevur neyvan nakað land í Europu so stóran útflytning av fólk, sum tað. Eg veit tó, at grikkar í útleigd gloyma ikki landið og mentanina; men tað gera færoyingar heldur ikki.

Ella hygg at tí idealistisku upp-venjingini, sum er galdandi í eystur-europeiskulundinum. Tølini yvir flóttar fólk tala fyri seg um, hvussu »vele slík uppvenjing dugur.

Nei, idealistisk uppvenjing, ið skal miðja móti idealistiskum offur-vilja undir slíkum umstøðum, sum vanliga gerandislívið býður, kann vera sera torfør at fremja.

Kanna vit eftir, hvi summir menn hava rópað upp um fosturlandskær-leika samanblandaðan við óvanligan idealistiskan offurvilja fyri fjøðini, ja, so hevur orsøkin oftast verið tann, at tað hevur passa best inn í teirra persónligu ætlanir.

Nei, eg haldi, at orsøkin til út-flytingina er hvørki at finna í óv-litlari idealistiskari uppvenjing ella í tí, at tað skal vera so skæðiligt her í Føroyum. Hóast henda seinna hugsanin ikki kann skúgvast til viks.

Heldur munnu meira døgilar ella menniskjansligar orsøkir liggja aftanfyrir.

Hvat kann so gerast til tess at steðga hesum skeiva og beinleiðis vandamikla útvekingi.

1) Vit eiga at geva kvinnum jøvnrættindi við menn í øllum lónar-ligum spurningum í øllum arbeiði.

2) Vit eiga at seta á stovn skúlar fyri kvinnur. Hervið meini eg hús-haldsskúlar, seta á stovn øll skeið, sum viðvíkja sjúkrarøkt.

3) At tað verður gjørt eins laga-ligt hjá gentum at sleppa á hesar skúlar her í Føroyum, sum aðra-staðni t. e. við studningi, bústaður o. o. hjálpi.

Hetta kostar alt ov nógv, munnu mong halda. Tí slíkt vil eg bert svara eitt: Hava vit betur ráð til at missa stóran part av okkara unga fólk, sum skuldi verið framtíðar-álit landsins.

Ásbjörn Jacobsen.

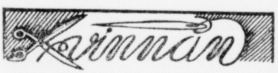
kassin siga mær, hvat árliga lón teirra er?

Við tók fyri upptøku.

Jógvan.

SVAR: Loftingsmennirnir fáa nú fasta lón, og henda lónin verður dýr-tíðarviðgjørd, men samb. fylgiskjøl-ini til nýggju figgjarlógina, var hen-da lónin hin 1. april í ár:

Tingmenn í Havn 12.768,00 kr.
Tingmenn á bygd 17.343,96 kr.

FYRA GRUNDSUPPUR TIL FISK

Tað fast altíð meira virði burtur úr fiskinum við at gera hann til viðsuppu, heldur enn bara at kóka hann í vatni. Franskmen eru ser-froðingar í fiskasuppu, og her eru 4 av teirra grundsuppur.

- 1) Ein kann nýta 3 liter av vatni við 60 gr. av salti, ½ litur av mjólk. Saftin av einari hálvari citrón verður kroyst niðuri — suppan verður kókað nakrar mi-nuttir, áðrenn fiskurin verður lat-in niður í — ella
- 2) 3 l av vatni við 60 gr. av salti, 150 gr. vineigre, 2 gularotur skorn ar í tunnar flisar, 2 smáir leykir, nokur piparkorn og ein góðan suppuvsk. Suppan skal kókað minnst 1½ tíma, áðrenn fiskurin verður latin niður í — ella
- 3) hin dýrara, har nýtir verða 2 l av reyð- ella hvítvini og 1 l av vatni pluss somu kryddarir, sum í uppskrift 2. Suppan verður kókað væl, áðrenn fiskurin verður latin niður í. Hon er eisini frá-lík til sós — ella
- 4) 2 l av vatni, 50 gr. av salti, ein feitan hvítleik, ein selliri, ein levk, litid sinder av kryddaril-nellikum og ein stóran suppuvsk. Kókar ½ tíma yvir veikum eldi. Verður »títað og blandað við ½ l av mjólk.

Skipafelagið Føroyar

greiðir allan fluttning

á sjógvi

á landi

í luftini

Bíleggið ferðaseðlar

Pf. Skipafelagið Føroyar

Tlf. 1225

Olympiadan

Framhald frá 1. síðu.

Preben Isakson Danmark móti Dala, Tjeckoslovakia.

2. Týskland

3. Schweiz

Double scoller

1. USSR

4-mannafor v. ródursmanni

1. Týskland

2. Italia

3. Holland

2-mannafor u. ródursmann

1. Canada

2. Holland

3. Týskland

4. Lyngby, (Danmark)

5. Finland.

2-mannafor v. ródursmanni

1. USA

2. Frakland

3. Holland

FØTBLTUR

Deild A.

Týskland—Mexico

2—0

Rumenia—Iran

1—0

Her er Týskland vinnari og fer

viðari í semifinalu.

Deild B.

Í tí avgerandi dystinum í hesari deild vann Ungarn á Jugoslavia við einum málrikum dysti Ungarn vann 6—5.

SVYKING

100 km líðkoyring í sykling varð

vunnin av:

1. Holland

2. Italia

3. Svøríki

7. Danmark

1000 metur banasykling upp/É tíð

1. Sereu, Belgíu

2. Petronelli, Italia

3. Trentin, Frakland

Í 4 km einstaklinga sykling er danir

Preben Isaksen komin í semifinalu,

og hevur hann næstbestu tíð, við tí

úrsliti, at hann í semifinaluni, kemur

at sykla móti honum ið hevur

3. bestu tíð, so kansurin at koma í

finalu er stórur.

Teir færa í semifinaluni:

Groon, Holland móti Varti, Italia

Olympus.

Per: Eg visti ikki betur enn, at Petur fór av skrivistovni, tí hann hevði mist minnið.

Pól: Ja, tað er rætt.

Per: Men hann er aftur á skriv-stovni í dag.

Pól: Ná, men so minnst hann ikki til at hann fór í gjár.

—o—

— Eg skjili ikki, hvussu fólk hava tíð at vera ótrúgv; sjálur havi eg nóg illa tíð at vera trúgvur.

—o—

— Maður mín doyði longu ein mánað eftir, at vit vóru gift.

— So slapp hann frá at pinast ov nógv.

—o—

Tað er ringt at fáa eyggni upp um morgunin; men hevði ein bara sloppið við tað.

